

ONDERWERP
B1 Toelichting aanvraag uiterwaard Middelaar

ONZE REFERENTIE
078994487 0.3

DATUM
05-12-2016

Toelichting bij de aanvraag

Inleiding project Stroomlijn Onbedijkte Maas

Rijkswaterstaat werkt vanuit het programma Stroomlijn aan het onderhoud van de begroeiing in de uiterwaarden. Bij hoogwater, als het water ook door de uiterwaarden stroomt, kunnen begroeiing en ophopend vuil daarin de doorstroming van het water belemmeren. Dit veroorzaakt een nog hoger waterpeil en vergroot het risico op overstromingen. Goed beheer en onderhoud van de begroeiing in de uiterwaarden is daarom erg belangrijk voor de hoogwaterveiligheid. Na het verwijderen van de vegetatie moet op regelmatige basis beheer plaatsvinden om te voorkomen dat er opnieuw belemmeringen voor de doorstroming ontstaan. Op een aantal locaties is de situatie plaatselijk lastig te beheren. Dit komt bijvoorbeeld omdat de ondergrond erg drassig is, of omdat de oevers te stijf zijn. Waar mogelijk worden op deze terreinen aanvullende maatregelen uitgevoerd, de zogenoemde maatregelen duurzaam beheer. Hiermee worden de fysieke belemmeringen weggenomen, zodat deze terreinen blijvend tegen normkosten veiligheidsbeheer kunnen worden onderhouden. Concreet bestaan de werkzaamheden uit grondverzet in de vorm van het herprofilen van oevers en ophogen of verlagen van de bodem. Deze aanvraag heeft betrekking op de maatregelen duurzaam beheer binnen project Stroomlijn Onbedijkte Maas.

Het project Stroomlijn Onbedijkte Maas is onderverdeeld in verschillende uiterwaarden, waarvan er in 6 uiterwaarden maatregelen duurzaam beheer met ontgroningen plaatsvinden. In de gemeente Gennep betreft dit één uiterwaarde. De plaatselijke benaming van de te ontgronden gebieden is de Gebrande Kamp. Binnen het project wordt het gebied 'uiterwaarde Middelaar' genoemd. Binnen de uiterwaarde is het terrein onderverdeeld in elementen. In de gemeente Gennep zijn de volgende elementen terreinen waar ontgroningen gaan plaatsvinden: 1811, 1824, 2090, 2092, 3001, 3002 en 3003. Zie bijlage 2 voor de locatie van de elementen.

Inhoud aanvraag

Het doel van de ontgroning is de fysieke belemmeringen van het terrein wegnemen, zodat deze terreinen blijvend tegen normkosten veiligheidsbeheer kunnen worden onderhouden nadat de vegetatie is verwijderd. De volgende maatregelen worden genomen:

- Elementen 1811, 1824, 2090, 2092, 3001, 3002 en 3003

Deze elementen liggen in het natuurgebied de Gebrande Kamp. De Gebrande Kamp is een klein natuurgebied, dat voortgekomen is uit enkele voormalige klei- en zandwinlocaties. Er is tijdens de zandwinzaamheden veel geschoven met grond. Plaatselijk werd daarbij reliëfvolgend de klei van de onderliggende zanden afgraven, maar andere delen zijn juist weer opgehoogd en afgewerkt met overtollige dekgrond. Natuurlijke structuren zijn weggegraven en de oorspronkelijke morfologie van het gebied, met oude stroomgeulen, terrasranden en stroomruggen, is nauwelijks meer herkenbaar. Het terrein is een samenraapsel van plassen en oude grondbergingen. De terreindelen zijn bovendien nooit als eenheid in beheer genomen. Het gevolg was een sterke bosontwikkeling en wildgroei in het recreatieve gebruik. Door het gebied stroomt de Tielbeek. In 2001 is het beheer van deelgebied ten oosten van de Tielebeek overgedragen aan Staatsbosbeheer. Dit deel van de Gebrande Kamp ligt buitende stroomlijnopgave en heeft zich spontaan kunnen ontwikkelen met een afwisseling van droog grasland met doornstruweel en jong wilgenbos ten noorden van de Oostelijk plas, een ondiepe kleiwinning die 's zomers vrijwel droogvalt.

Als onderdeel van de 4e tranche KRW heeft Rijkswaterstaat Bureau Drift (Bart Peters) gevraagd een verkenning te maken van de inrichtingskansen in de Gebrande Kamp. Dit verzoek heeft geleid tot het rapport: Verkenning Herinrichtingsplan Gebrande Kamp d.d. maart 2015. In dit plan zijn zowel de KRW-kansen als de stroomlijnopgave verder uitgewerkt. Dit plan, dat op breed draagvlak bij eigenaren en beheerders mag rekenen, heeft model gestaan voor de maatregelen duurzaam beheer (MDB). De MDB voor de elementen 1824 en 1811

omvatten het ophogen van de kapvlakte met zand tot op een niveau waarbij geen wilgenontwikkeling meer te verwachten is. De benodigde grond voor de ophoging is afkomstig uit de kade (element 3002) en met name uit de geplande KRW-kwelgeulen die aan de terrasrand van element 1824 worden ontgraven (element 3001). De toplaag van de ophoging (bovenste 30 cm) wordt met zand uitgevoerd. Daarnaast wordt element 1824 ook ontgraven om open water te creëren ter bevordering van duurzaam beheer. Nevendoel is de geïsoleerde plas te verbinden met de Maas. Element 2090 wordt (analoog aan de maatregel voor element 1824) opgehoogd, met het zand afkomstig van element 2092, welke tot 0.5m diepte wordt uitgegraven. Het overige zand van element 2092 wordt gebruikt om element 3003 droog te leggen.

Om opstuwung op de waterkering, die zich ten noordwesten van de planlocatie bevindt, te voorkomen, wordt langs de noordwestelijke rand van element 3001 doornstruweel aangeplant. Deze vegetatie zal zich buiten de stroombaan gaan bevinden. De locatie van het doornstruweel is te vinden in bijlage 2.

Archeologie

Bij het ontwerpen van de plannen voor de duurzaam beheer maatregelen is een beoordeling uitgevoerd op de aanwezige archeologie. Hierbij is gekeken naar de archeologische verwachtingswaarden, de bestemmingsplannen en de AMK-terreinen (archeologische monumenten). Op basis van het bestemmingsplan is nagegaan of er conform het gemeentelijk beleid archeologisch onderzoek vereist is bij de uit te voeren activiteiten, die mogelijk verstoring van de bodem dan wel van archeologie tot gevolg hebben. Daarnaast is er door een GIS-studie gecontroleerd of de te verwijderen elementen in een AMK-terrein liggen.

Conclusie archeologie

In onderstaande tabel is per element de conclusie opgenomen van de beoordeling en aangegeven of er wel of niet aanvullend archeologisch onderzoek noodzakelijk is:

Deelgebied	Element(-en)	Advies	Onderbouwing advies	Opmerking
Middelbaar	1811	Passieve archeologische begeleiding	Zeer lage verwachting maar zeer groot verstoringsooppervlak	Rekening houden met jager-verzamelaar resten en toevalsvondsten
	1824 a			
	1824 b (deels)			
	2090			
	2092			
	3001	Passieve archeologische begeleiding	Lage verwachting echter kan op aantreffen bewoningssporen	Rekening houden vondsten van jager-verzamelaar
3002				
	3003	Afzien van verder onderzoek	Zeer lage verwachting	Rekening houden met toevalsvondsten

Tabel 1: Overzicht van het advies voor vervolgonderzoek.

Bovenstaand advies sluit niet uit dat er bij graafwerkzaamheden (niet voorspelbare) toevalsvondsten kunnen worden aangetroffen, zoals bedoeld in paragraaf 5.4, artikel 5.10 van de Erfgoedwet. In dat geval moet hiervan melding worden gedaan bij het Bevoegd Gezag. Bovenstaand advies is voorgelegd aan de Provincie Limburg en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en is door beide instanties goedgekeurd.

Het volledige archeologische rapport is opgenomen in bijlage 3 (aan dit rapport is een addendum toegevoegd).

Bijlagen bij de aanvraag

De aanvraag bestaat uit een aanvraagformulier en onderhavige toelichting. De bijlagen zijn hieronder genoemd:

- B1 Toelichting vergunningsaanvraag uiterwaard Middelaar
- B2.1 Middelaar, elementen 1811-2092-3001-3002, situatietekening
- B2.2 Middelaar, elementen 1811-2092-3001-3002, profieltekening
- B3 Archeologisch rapport (inclusief addendum)
- B4 Voortoets Wet natuurbescherming
- B5 Activiteitenplan Flora en Fauna
- B6 Bestemmingsplanonderbouwing
- B7 Explosievenonderzoek
- B8 Memo vissenonderzoek